

Aanvullend onderzoek vleermuizen
In het kader van de Flora- en faunawet

Plangebied: Bloemerd 2, Leiderdorp

Opstellers: F. A. van Meurs

Aanvullend veldonderzoek vleermuizen In het kader van de Flora- en faunawet

Ondertitel	Plangebied: Bloemerd 2, Leiderdorp
Opsteller	F. A. van Meurs
Datum	20 januari 2016
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20160118v01
Aantal pagina's	33
Opdrachtgever	Bert van Osnabrugge Bouwadvies en Begeleiding
Contactpersoon	B. van Osnabrugge
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Meurs, F.A. van, 2016. Aanvullend veldonderzoek vleermuizen. In kader Flora- en faunawet. Plangebied: Bloemerd 2, Leiderdorp. Rapportkenmerk ER20160118v01. Ecoresult, Dordrecht.

Ecoresult
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
Ecoresult kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Onderzoeksvragen.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Werkwijze	7
2.1 Werkstappen	7
2.2 Toelichting onderzoek	7
3 Omschrijving plangebied	9
4 Onderzoekresultaten.....	11
4.1 Aanwezig.....	11
4.2 Functionaliteit plangebied	14
4.3 Samenvatting onderzoek	15
5 Activiteiten	17
5.1 Voorgenomen activiteiten.....	17
5.2 Nieuwe situatie.....	17
5.3 Wettelijk belang.....	18
5.4 Alternatieven afweging.....	19
6 Effectbeoordeling en toetsing.....	21
6.1 Vaststellen functionaliteit.....	21
7 Conclusies en aanbevelingen.....	23
7.1 Conclusies.....	23
7.2 Aanbevelingen.....	23
8 Geraadpleegde bronnen	25
8.1 Literatuur.....	25
8.2 Internet.....	25
Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet.....	27
Bijlage 2 Stappenplan voor diersoorten bijlage IV Habitatrichtlijn (waaronder vleermuizen).....	33

1 Inleiding

In opdracht van Bert van Osnabrugge Bouwadvies en Begeleiding heeft Ecoresult een aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd in het plangebied genaamd Bloemerd 2, Leiderdorp. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in Afbeelding 1.

1.1 *Aanleiding*

Aanleiding voor het uitvoeren van het aanvullend onderzoek is het voornemen om het clubgebouw van voetbalvereniging RCL binnen het plangebied te slopen en opnieuw op te bouwen (zie verder hoofdstuk 5). De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen. De Flora- en faunawet kan hierdoor worden overtreden (zie bijlage 1). Tijdens de ten behoeve van de planontwikkeling uitgevoerde quickscan flora en fauna¹ werd geconcludeerd dat als gevolg van voorgenomen werkzaamheden in het plangebied schadelijke effecten op vleermuizen kunnen ontstaan. Hierdoor kan de Flora- en faunawet worden overtreden.

1.2 *Onderzoeksvragen*

Voor het onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn vleermuizen aanwezig?
2. Welke functie heeft het gebied voor de betreffende soort(en)?
3. Wat is de omvang en duurzame in staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van de betreffende soorten?
4. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- of verblijfplaatsen behouden?
5. Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
6. Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
7. Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage worden achtereenvolgens de werkwijze, het plangebied, de onderzoeksresultaten,

1 Van Dortmund, 2015

de activiteiten, de effectbeoordeling, toetsing aan de wet en afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

2 Werkwijze

2.1 *Werkstappen*

De onderzoeksvragen (hoofdstuk 1) voor het aanvullend veldonderzoek beschermde flora en fauna worden beantwoord op basis van 4 werkstappen:

1. Veldonderzoeken van de aan- of afwezigheid.
2. Bepalen en onderbouwen van het wettelijke belang van de activiteiten.
3. Bepalen van het schadelijke effect op de functionaliteit van de voortplantingsplaats of vaste rust- en verblijfplaats.
4. Bepalen van het schadelijke effect op de gunstige staat van instandhouding.

Deze aanpak is gebaseerd op de relevante soortenstandaards en de voor de betreffende soorten beschikbare ecologische informatie.

2.2 *Toelichting onderzoek*

2.2.1 Algemeen

De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door L. Boon, K. van Veen en B. Verhoeven, ecologisch deskundigen² bij Ecoresult. Zij hebben aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. Daarbij is gebruik gemaakt van een batdetector, opnameapparatuur en zaklamp (resp. Petterson D 240x, Roland R-05 en diverse zaklampen).

Voor de bezoeksmomenten en de weersomstandigheden tijdens het aanvullend onderzoek wordt verwezen naar Tabel 1. Tussen veldbezoek 1 en 2 zit een interval van 21 dagen, in plaats van de in het vleermuisprotocol 2013 vereiste 30 dagen. Een tijdsinterval van 20 dagen is het absolute minimum. Een langere tijdsinterval was niet mogelijk vanwege de late aanvraag voor het onderzoek en daarmee gepaard gaande opdrachtverlening. Daarnaast was het ook mogelijk omdat het kraamseizoen nog in volle gang was. Eventueel aanwezige kraamkolonies zouden dus niet worden gemist. Tenslotte werd door Ecoresult vanwege de ligging op een sportcomplex met veel verlichting ingeschat dat het gebouw een zeer lage potentie had op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen.

² Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

Veldbezoek	Datum	Moment	Onderzoeker	Temperatuur	Neerslag	Windkracht
1	24-06-2015	Avond	L. Boon	15 °C	0 mm	2 Bft
2	15-07-2015	Ochtend	B. Verhoeven	16 °C	0 mm	2 Bft
3	20-08-2015	Avond	K. van Veen	17 °C	0 mm	2 Bft
4	11-09-2016	Middernacht	B. Verhoeven	13 °C	0 mm	3 Bft

Tabel 1: Onderzoeksmomenten en weersomstandigheden aanvullend onderzoek. Bron weersomstandigheden: KNMI (<http://weergegevens.nl/>)

Het gebied waar onderzoek is verricht is groter dan het plangebied. Hierdoor is een goede effectbeoordeling mogelijk. Er is voor het onderzoek geen gebruik gemaakt van bestaande gegevens, anders dan Van Dortmont (2015).

De effectbeoordeling (hoofdstuk 6) vindt nu plaats aan de hand van de relevante stappenplannen beoordeling ruimtelijke ingrepen in het kader van de Flora- en faunawet (zie bijlage 2 en 3).

2.2.2 Vleermuizen

Door voorliggend onderzoek zijn de volgende functies voor vleermuizen onderzocht:

- Winterverblijfplaats.
- Kraamverblijfplaats.
- Zomerverblijfplaats.
- Paarverblijfplaats en zwermplaats.
- Vliegroute.
- Foerageergebied.

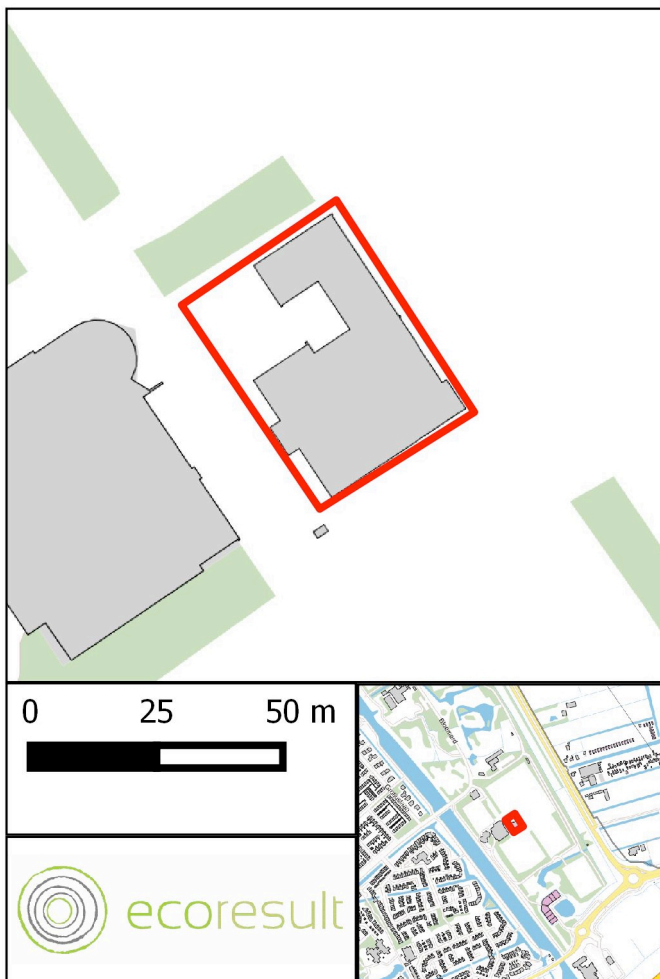
Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol (Vleermuisprotocol 2013). Zie Tabel 1 voor de onderzoeksmomenten en weersomstandigheden. Voor het vaststellen van aan- of afwezigheid van vleermuiswinterverblijfplaatsen bestaat in Nederland nog geen betrouwbare onderzoeksmethode. Gedrag en gebruik kunnen wel winterverblijfplaatsen indiceren. Gedurende de veldonderzoeken is ook hier op gelet.

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied genaamd Bloemerd 2, Leiderdorp (zie Afbeelding 1 voor de ligging) is gelegen in Sportpark De Bloemerd, te Leiderdorp (gemeente Leiderdorp, provincie Zuid-Holland).

Het plangebied:

- Betreft het clubgebouw – met bouwjaar 1972 – van voetbalvereniging RCL, gevestigd op Sportpark De Bloemerd.
- Rondom het gebouw bevindt zich een betegelde buitenplaats, bomen, struweelplanten, sportvelden en sporthal 'De Bloemerd'. De accommodatie bestaat uit 6 velden, te weten 2 verlichte kunstgrasvelden, 2 Wetravelden waarvan één verlicht en 2 normale speelvelden, waaronder het verlichte hoofdveld. De velden zijn veelal gescheiden door groenstroken.
- Het gebouw met een gemiddelde hoogte van ca. 4 meter heeft een plat dak, met bitumineuze dakbedekking.
- Voor zover zichtbaar zijn kelders, kruipruimten en zolders afwezig.
- Het gebouw is voorzien van spouwmuren, deze zijn via open stootvoegen en gaten in de vensterbanken (wegens ontbreken tegels) toegankelijk.
- Op de dakranden zijn metalen lijsten aanwezig die plaatselijk van de gevels wijken.
- Regenwaterafvoer vindt plaats via uitpandige regenpijpen.
- Onder het dak zijn houten boeiborden aanwezig direct boven de raampartijen, van gevelzijde tot gevelzijde.
- Open water is in en grenzend aan het plangebied afwezig.
- Tegen alle gevelzijden en op de buitenplaats rondom het clubgebouw is verlichting (lantaarnpalen, gevellampen) aanwezig.

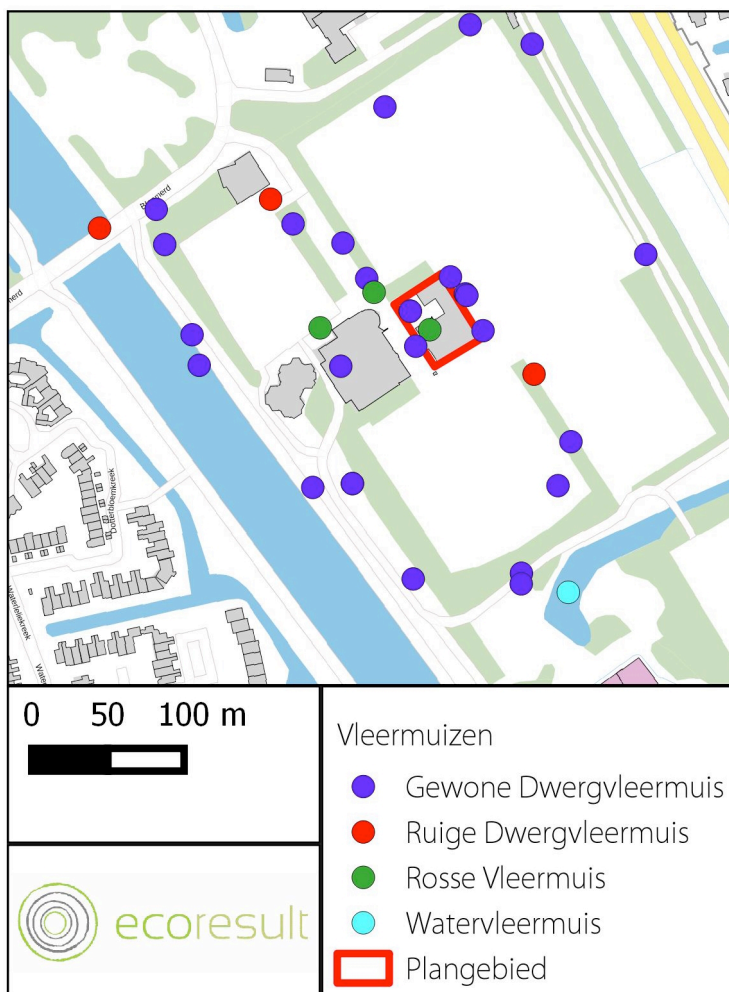
Afbeelding 1: Ligging plangebied rood omlijnd.
Voor de ligging in het Sportpark De Bloemerd, zie
de kaartinzet rechtsonder. Kaartbron: PDOK.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Aanwezig

Gedurende de veldonderzoeken zijn in totaal 4 vleermuissoorten waargenomen:

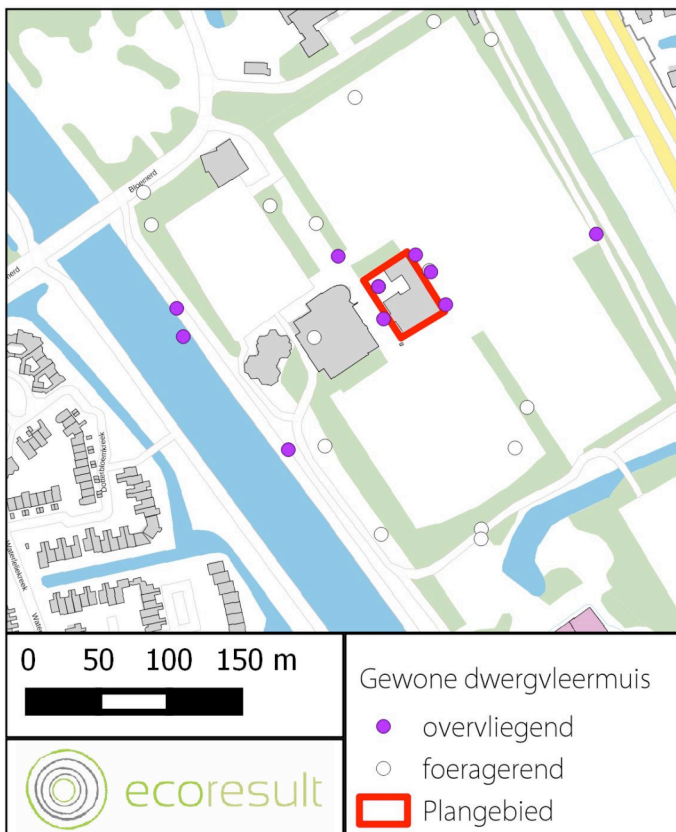
- Gewone dwergvleermuis.
- Ruige dwergvleermuis.
- Rosse vleermuis.
- Watervleermuis.

Afbeelding 2: Waarnemingen van vleermuizen binnen en grenzend aan het plangebied. Kaartbron: PDOK.

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

In het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werden binnen en grenzend aan het plangebied in totaal 26 waarnemingen van gewone dwergvleermuizen, waarvan 1 binnen het plangebied, verricht, zie Afbeelding 3.

Afbeelding 3: Waarnemingen van gewone dwergvleermuizen en aangetroffen functies binnen en rondom het plangebied. Kaartbron: PDOK.

Toelichting:

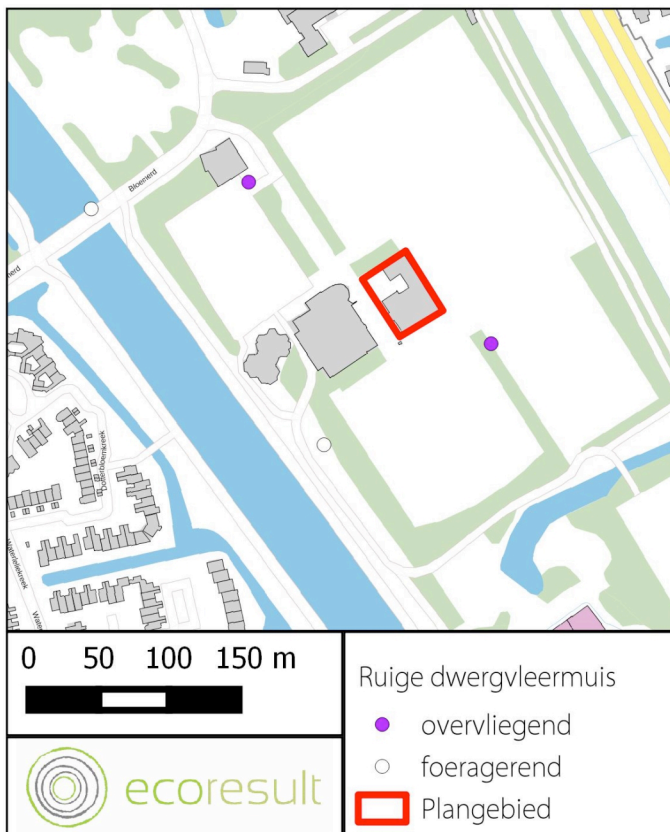
- Het maximaal aantal dieren tegelijkertijd op één waarnemingspunt is 4. Dit betreft een waarneming buiten het plangebied op 11 september 2015 van foeragerende dieren boven en langs de wetering ten zuidwesten van het plangebied.
- 15 Waarnemingen betroffen foeragerende gewone dwergvleermuizen (1 tot 4 exemplaren). Hiervan foerageerde één exemplaar binnen het plangebied. Gefoerageerd werd tussen bomen, onder de verlichting van de velden, langs de wetering en langs groenstructuren rondom aan het plangebied.
- 11 Waarnemingen betroffen overvliegende exemplaren, alle buiten het plangebied, ter plaatse van de groenstroken en de wetering. Beide structuren hebben een gecombineerde functie als

vliegroute en foerageergebied.

- Tijdens de onderzoeken werden in en rondom het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen of voortplantingsplaatsen aangetroffen.

4.1.2 Ruige dwergvleermuis

Tiln het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 1) werden binnen en grenzend aan het plangebied in totaal 4 waarnemingen van ruige dwergvleermuizen, alle buiten het plangebied, verricht, zie Afbeelding 4.

Afbeelding 4: Waarnemingen van ruige dwergvleermuizen en aangetroffen functies rondom het plangebied. Kaartbron: PDOK.

Toelichting:

- Het maximaal aantal dieren tegelijkertijd op één waarnemingspunt is 2. Dit betreft een waarneming buiten het plangebied op 11 september 2015 van foeragerende dieren boven en langs de wetering ten zuiden van het plangebied.
- 2 Waarnemingen betroffen foeragerende ruige dwergvleermuizen (1 tot 2 exemplaren). Gefoerageerd werd langs bomenrijen rondom de velden en boven/langs de wetering ten

westen van het plangebied.

- 2 Waarnemingen betroffen overvliegende exemplaren, beide buiten het plangebied.
- Tijdens de onderzoeken werden in en rondom het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen of voortplantingsplaatsen aangetroffen.

4.1.3 Rosse vleermuis

Tijdens het veldbezoek op 24 juni werden boven het plangebied en met name boven de lampen van de sportvelden rondom het plangebied 5 tot 10 foeragerende rosse vleermuizen (zie ook Afbeelding 2) waargenomen. De dieren foerageerden hier op insecten die aangetrokken werden door de felle verlichting op de sportvelden. Op 20 augustus werden rondom het plangebied twee waarnemingen van rosse vleermuis verricht: één foeragerend exemplaar en één overvliegend exemplaar. Tijdens de overige bezoeken zijn geen rosse vleermuizen waargenomen. Er werden binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van rosse vleermuis aangetroffen. De rosse vleermuis is vrijwel zeker afkomstig vanuit de landgoederen ten westen van het plangebied, in Oegstgeest, Leiden of Warmond³. Het plangebied heeft – op grond van de onderzoeken – geen functie als foerageergebied of als (onderdeel van een) vliegroute voor rosse vleermuis. De dieren gebruiken het plangebied niet, maar maken gebruik van de structuren rond het plangebied.

4.1.4 Watervleermuis

Op 15 juli werd boven een watergang ten zuiden van het plangebied 1 waarneming van een foeragerende watervleermuis verricht (zie ook Afbeelding 2). Tijdens de overige bezoeken zijn geen watervleermuizen waargenomen. Er werden binnen het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van watervleermuis aangetroffen. Het plangebied heeft – op grond van de onderzoeken – geen functie als foerageergebied of als (onderdeel van een) vliegroute voor watervleermuis. Andere waarnemingen van watervleermuis werden niet verricht.

4.2 *Functionaliteit plangebied*

In het plangebied is één functie aangetroffen: foerageergebied voor gewone dwergvleermuis. Grenzend aan het plangebied zijn twee functies aangetroffen: vliegroute en foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen zijn binnen en grenzend aan het plangebied afwezig.

³ Bron: persoonlijk archief auteur.

4.2.1 Foerageergebied

Het plangebied wordt zeer extensief gebruikt door gewone dwergvleermuis om te foerageren. Het plangebied heeft geen functie als foerageergebied voor ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis gebruiken met name de felle verlichting op de omliggende sportvelden en de beschutting van bebouwing en bomen om te foerageren. Watervleermuis foerageert boven watergangen rond het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is in ruime mate vergelijkbaar en beter habitat aanwezig, dit betreffen sportvelden, openbaar groen, bomenlanen, weilanden en gebouwen. Het foerageergebied binnen het plangebied heeft derhalve geen essentiële functie voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

4.2.2 Vliegroute

Het plangebied maakt geen deel uit van een vliegroute voor vleermuizen. Er werd slechts één keer door gewone dwergvleermuis gefoerageerd binnen het plangebied. Enkel buiten het plangebied werden overvliegende vleermuizen waargenomen. Deze dieren maakten gebruik bomenrijen, groenstroken en watergangen.

4.3 *Samenvatting onderzoek*

Soort	Functie	Tabel	Opmerking	Locatie
Gewone dwergvleermuis	Foerageergebied	3	Aanwezig	Binnen en rondom het plangebied
Ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis	Foerageergebied, vliegroute	3	Afwezig	Aanwezig buiten het plangebied
Watervleermuis	Foerageergebied	3	Afwezig	Aanwezig buiten het plangebied

Tabel 2: Samenvatting onderzoek

5 Activiteiten

5.1 *Voorgenomen activiteiten*

Binnen het plangebied wordt een nieuw clubgebouw opgericht. Hiervoor wordt:

- Gesloopt: het clubgebouw.
- Bepanting verwijderd: Struweel, vegetatie en bomen rondom het clubgebouw.
- Bouwrijp gemaakt.
- Gebouwd: er zal nieuwbouw plaatsvinden binnen de contouren van de te slopen bebouwing.

5.2 *Nieuwe situatie*

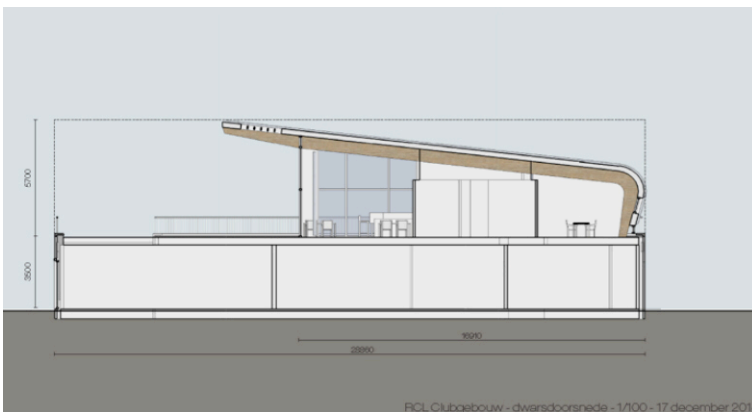
In de nieuwe situatie zal ter plaatse van het plangebied een clubgebouw aanwezig zijn, zie Afbeelding 5, Afbeelding 6 en Afbeelding 7. Op de begane grond worden 18 kleedkamers gerealiseerd, alsmede een commissiekamer en teamkamer. Aan de oost- en westzijde van de nieuwbouw worden twee trappen geplaatst naar de eerste verdieping waar de kantine zich bevindt met een groot buitenterras. Het lessenaarsdak heeft een bouwhoogte van maximaal 5,7 meter.

Afbeelding 5: Contouren nieuwbouw (zwarte belijning), geprojecteerd op de luchtfoto over de huidige situatie. Het plangebied is rood omlijnd. Naar: Van Dortmont, 2015.

Afbeelding 6: Het nieuwe clubgebouw van RCL. Bron: <https://www.facebook.com/nieuwRCLclubgebouw/photos/gm.432561423544495/469305616532487/?type=3&theater>

Afbeelding 7: Zijaanzicht van het nieuwe clubgebouw. Bron: *IntROview*, 2015

5.3 Wettelijk belang

De activiteiten kunnen vermoedelijk worden geplaatst onder het wettelijke belang:

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j).

Het huidige clubgebouw is verouderd en te klein geworden voor de groeiende belangstelling in de voetbalsport. Voorts wil v.v. RCL zich gaan herpositioneren als een "Club van Klasse op Sportief én Sociaal gebied". De basis hiervoor is een nieuw clubgebouw in 2016⁴.

Andere oorbelden van activiteiten die onder het belang j ruimtelijke inrichting of ontwikkeling kunnen worden geplaatst zijn: een natuurontwikkelingsproject, aanleg van een weg, stadswijk of

⁴ Anon., 2015

bedrijvenpark, bouw of verbouwing van een gebouw, het verdubbelen van een wateronttrekking.

De wettelijke belangen op grond waarvan ontheffing kan worden verleend van de Flora- en faunawet zijn:

- Bescherming van flora en fauna (belang b).
- Veiligheid van het luchtverkeer (belang c).
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d).
- Dwingende reden van groot openbaar belang (belang e).

Belang j. Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling kan alleen worden gebruikt als er geen verstoring plaatsvindt die afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding.

5.4 Alternatieven afweging

5.4.1 Locatie

Welke alternatieve locaties voor uw project heeft u overwogen? Onderbouw waarom deze alternatieve locaties niet mogelijk zijn.

Alternatieve locaties zijn niet overwogen. Het project is locatiespecifiek. Het betreft vervanging van de bestaande bebouwing door nieuwbouw op het sportcomplex waar de voetbalvereniging is gevestigd. Hierna volgt de alternatieven-onderbouwing.

5.4.2 Inrichting

Welke alternatieve inrichtingsplannen heeft u overwogen? Onderbouw waarom deze alternatieve inrichtingsplannen niet mogelijk zijn.

Bij het maken van de plannen is nog geen rekening gehouden met voorkomende en nieuwe flora en fauna.

5.4.3 Werkwijze

Welke alternatieve werkwijze heeft u overwogen? Onderbouw waarom deze alternatieve werkwijzen niet mogelijk zijn.

Alternatieve werkwijzen zijn nog niet overwogen. Tijdens de werkzaamheden worden indien noodzakelijk alle mogelijke mitigerende maatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te verminderen. Zo dient er rekening gehouden te worden met de kwetsbare perioden

van eventueel aanwezige soorten en worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen (zoals rekening houden te worden met het broedseizoen die start in maart).

5.4.4 Planning

Welke alternatieve planning heeft u overwogen?

Een alternatieve werkplanning is nog niet overwogen. Tijdens de werkzaamheden worden indien noodzakelijk alle mogelijke mitigerende maatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te verminderen.

De sloop van het clubgebouw vindt plaats in mei 2016. Onmiddellijk aansluitend zal de nieuwbouw plaatsvinden. Oplevering vindt plaats eind 2016.

6 Effectbeoordeling en toetsing

De effectbeoordeling en toetsing aan de Flora- en faunawet wordt gedaan op basis van een stappenplan op basis van de Flora- en faunawet⁵.

6.1 Vaststellen functionaliteit

Zijn er binnen het plangebied voortplantings- of vaste rust – of verblijfplaatsen van de dieren in het plangebied?

In het plangebied zijn geen voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig.

Zijn er binnen het plangebied locaties met andere ecologische functies (bijv. foerageergebieden), die essentieel zijn voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de dieren (binnen en buiten het plangebied)?

Binnen het plangebied zijn geen locaties met andere ecologische functies (bijv. foerageergebieden en vliegroutes) aanwezig, die essentieel zijn voor de functionaliteit van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen.

Het plangebied wordt weliswaar extensief gebruikt als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis. Direct grenzend aan het plangebied is ruim voldoende habitat (bomenrijen, watergangen) die fungeren als vliegroute en foerageergebied. Het plangebied geen (essentieel) deel uit van het foerageergebied en van vliegroutes voor gewone dwergvleermuis. Het plangebied heeft geen functie voor ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. Dit zal ook in de nieuwe situatie niet veranderen.

De Flora- en faunawet wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig. U kunt de activiteiten uitvoeren.

5 Zie Bijlage 2.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 *Conclusies*

In opdracht van Bert van Osnabrugge Bouwadvies en Begeleiding heeft Ecoresult een aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd in het plangebied genaamd Bloemerd 2, Leiderdorp, gelegen in de gemeente Leiderdorp, provincie Zuid-Holland.

Aanleiding voor het uitvoeren van het aanvullend onderzoek is het voornemen om het clubgebouw van voetbalvereniging RCL binnen het plangebied te slopen en opnieuw op te bouwen (zie verder hoofdstuk 5). De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen. Hierdoor kan de Flora- en faunawet worden overtreden (zie bijlage 1). De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door ecologen van Ecoresult met aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd onder de condities en methodiek van de relevante soortenstandaards, het vleermuisprotocol 2013 en de voor de betreffende soorten beschikbare ecologische informatie.

7.1.1 Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis

In het plangebied is gewone dwergvleermuis aangetroffen. Rondom het plangebied zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis aangetroffen.

Vaste rust- en verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen en essentieel functioneel leefgebied zijn binnen het plangebied en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden afwezig.

De Flora- en faunawet wordt niet overtreden. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig. U kunt de activiteiten uitvoeren.

7.2 *Aanbevelingen*

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “inclusief bouwen voor vleermuizen en vogels, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van vleermuizen en vogels in het nieuwe ontwerp. Anders gezegd: door inclusief te bouwen voor vleermuizen en vogels wordt bijvoorbeeld een (nieuw) gebouw of kunstwerk toegankelijk voor vleermuizen en vogels of blijft een potentiële vliegroute intact. Ecoresult kan u hierover adviseren en dit

opnemen in het mitigatieplan en/of ontwerp voor de nieuwbouw.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 *Literatuur*

Anon., 2015. Omgevingsvergunning Clubgebouw WV RCL, Bloemerd 2, Leiderdorp, Gemeente Leiderdorp. Status: ontwerp. Imro-idn: NL.IMRO.0547.OVbloemerd2-0001. IntROview, Waddinxveen.

Dortmont, A. van, 2015. Rapportage quickscan Bloemerd 2 te Leiderdorp. Rapportkenmerk 1503H134/DBI/rap1. IDDS, Noordwijk.

8.2 *Internet*

KNMI weerstation Schiphol

<http://weergegevens.nl/>

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Soortenstandaards

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

Vleermuisprotocol 2013

<http://www.gegevensautoriteitnatuur.nl/items/vleermuisprotocol-2013-uitgebracht.aspx>

Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet

Bron: <http://mijn.rvo.nl>

Soortenbescherming door Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Ongeveer 500 van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen vallen onder de bescherming van deze wet. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig.

Voor wie

De Flora- en faunawet geldt voor iedereen in Nederland.

Wat is verboden

Gaat u bouwen, slopen, dempen, saneren, aanleggen of andere activiteiten voor ruimtelijke ontwikkeling uitvoeren? Dan moet u zich eerst afvragen of er beschermde inheemse soorten aanwezig zijn. Dan is de kans groot dat u te maken krijgt met onderstaande verboden. Het is verboden:

Beschermde inheemse plantensoorten:

- te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enig andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Beschermde inheemse diersoorten:

- te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- opzettelijk te verontrusten.

Van beschermde inheemse diersoorten:

- de nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- de eieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Welke soorten zijn beschermd

Er is veel informatie over soorten beschikbaar op internet. Hieronder staat een opsomming van informatie die u nodig heeft. U bepaalt zelf of u wel of niet met een beschermde soort te maken heeft.

- Soortendatabase
In deze database staat informatie over soorten die in Nederland in het wild voorkomen en op welke manier ze worden beschermd.
- Soortenregister
Deze database geeft inhoudelijke informatie over Nederlandse planten- en diersoorten. Bij elke soort staat een uitgebreide beschrijving van onder meer verspreiding, biotoop en levenswijze.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
In deze databank vindt u informatie over waar Nederlandse planten- en diersoorten voorkomen. Deze is beschikbaar voor bedrijven en overheden. U kunt zich hiervoor aanmelden op de website van de Gegevensautoriteit natuur.

Zorgplicht flora en fauna

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat u nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Wet- en regelgeving

Om de in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen is de Flora en faunawet gemaakt. In de wet zijn een aantal verboden opgenomen. Van deze verboden kan alleen onder voorwaarden worden afgeweken. Hiervoor is vrijstelling of ontheffing mogelijk. Het verschilt wel per activiteit, verbodsbepaling of soort.

Verschil vrijstelling en ontheffing

Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Kaderwet

De Flora- en faunawet is een 'kaderwet'. In de wet staan alleen algemene principes en

verantwoordelijkheden. De details zijn geregeld in een groot aantal algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Sommige bepalingen uit de Flora- en faunawet komen voort uit afspraken over biodiversiteit die op internationaal en Europees niveau zijn gemaakt. Zoals:

- Vogelrichtlijn > Europese richtlijn voor het behoud van de vogelstand.
- Habitatrichtlijn > Europese richtlijn voor de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

De bepalingen over soortenbescherming die in deze richtlijnen staan, zijn opgenomen in de Flora- en faunawet. Ook bepalingen van het CITES-verdrag staan in de Flora- en faunawet. Voor meer informatie hierover gaat u naar CITES.

Waar vindt u de wet- en regelgeving

Alle wet- en regelgeving rond de Flora- en faunawet is te vinden op Overheid.nl. Bij 'Wettechnische informatie' vindt u ook alle actuele informatie over afgeleide regelgeving en wijzigingen van de Flora- en faunawet.

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In 3 tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel I

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen

afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel II

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Toelichting tabel III

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn.

uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

- De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Bijlage 2 Stappenplan voor diersoorten bijlage IV Habitatrictlijn (waaronder vleermuizen)

Dienst Regelingen
Ministerie van Economische Zaken

